

Contact

stikstof@pzh.nl

Datum

2 februari 2026

Onderwerp

Verslag stakeholderbijeenkomst SANE – 2 februari 2025

Verslag

In verband met de privacywetgeving worden in het verslag niet de namen van vertegenwoordigers, maar hun organisaties of in het geval van ambtenaren, de functie of de werkgever vermeld. Er is vooraf toestemming gevraagd om inzichten, opmerkingen en suggesties op te nemen op organisatieniveau.

Gedeputeerde Straathof opent de vergadering. We zitten in een bijzondere tijd waar de ontwikkelingen zich snel opvolgen. Afgelopen week is het coalitieakkoord gepresenteerd.

De programmadirecteur Stikstof treedt op als voorzitter. Hij start met een voorstelronde en licht daarna de agenda toe. Hierna is ruimte voor vragen en ideeën.

1. Opening

Wethouder Gemeente Nieuwkoop start met een vraag over de informatie op de mail. Een verzoek om ter voorbereiding de stukken op voorhand, vertrouwelijk dan wel niet vertrouwelijk, gedeeld kunnen worden. De provincie neemt dit mee en probeert dit in het vervolg te doen. Een agenda zal in ieder geval vooraf worden toegestuurd.

We kijken terug op de moties en toezeggingen die na 10 december zijn gedaan, daarna zullen we verder kijken naar de sporen. Tot slot staan we stil bij het coalitieakkoord.

2. Moties en toezeggingen

De voorzitter licht toe wat er voorlag op 10 december 2025. Er wordt verder niet inhoudelijk op ingegaan, dit is bij de vorige stakeholdersbijeenkomst toegelicht. Er is een amendement aangenomen waar de tekst is toegespitst van 'landbouw' naar 'veehouderij': 'Ondersteunend beleid verder door te ontwikkelen en uit te breiden, waaronder de inzet op innovatie en extensivering in de **melkveehouderij**.'

Daarnaast zijn drie moties aangenomen:

- Motie 1873 'Bouwstenen voor de landbouw van morgen', dit wordt meegenomen in de modulaire herziening landbouw. PS wordt binnenkort per aparte brief geïnformeerd over de voortgang hiervan.
- Motie 1877 'Vrijgekomen grond'. Hierin wordt opgeroepen dat vrijgekomen grond wordt gebruikt voor SANE en ZH-PLG doelstellingen en daarna pas voor overige PZH-doelen. Dit uitgangspunt wordt overgenomen.

- Motie 1878 'Provinciegrenzen'. Er wordt opgeroepen goed met de buurprovincies af te stemmen. Er is nauw contact met onze buurprovincies en er wordt aangegeven dat we dit verder intensiveren.
- Motie 1883 'Aanpak emissie binnen N2000 gebied Nieuwkoop & De Haeck'. Dit wordt verder gebracht in het polderproces waarbij de verschillende instrumenten worden voorgelegd.

Ook zijn er twee toezeggingen gedaan:

- Scheiding NH3 en NOX. Dit is zeer complex omdat de landbouw ook NOX uitstoot en de industrie ook NH3. Bovendien ligt het Vlaamse model dat van een scheiding uitgaat binnenkort in Vlaanderen voor bij de rechter. Het is belangrijk die uitspraak eerst af te wachten.
- Aanpassing monitoringssystematiek: hierover komt in februari/maart een brief.
- Kleinschalig onderzoek naar watervogels rond Nieuwkoop. Er loopt een onderzoek van Witteveen + Bos. De programmamanager stikstof ligt toe dat de verwachting is dat uit dit onderzoek komt dat watervogels weinig invloed hebben op de waterkwaliteit. Mocht dat anders zijn, dan kan dat aanleiding zijn voor een grootschaliger onderzoek.

De komende bijeenkomst verwachten we een gedetailleerdere planning te kunnen laten zien.

3. Aanpak drukfactoren, in overgangszones waar nuttig en noodzakelijk

De projectleider aanpak drukfactoren licht de presentatie toe. Momenteel worden voornamelijk effectgerichte maatregelen toegepast. Met de aanpak drukfactoren wordt onderzocht of ook brongerichte maatregelen mogelijk zijn. Voorbeelden hiervan zijn het instellen van een bufferzone rondom een gebied en het verwijderen van exoten binnen een straal van één kilometer. Deze aanpak wordt per Natura 2000-gebied en per drukfactor uitgewerkt en verder vormgegeven binnen de gebiedsprocessen.

Bij Nieuwkoop wordt vanuit de stikstofaanpak een zone van 250 meter geïntroduceerd. Het andere stikstofgevoelige natuurgebied is het Lingengebied. Daar ligt het initiatief bij de provincie Gelderland. In het regeerakkoord zijn tevens passages opgenomen over zonering.

Vragen en opmerkingen naar aanleiding van de presentatie

Gemeente Nieuwkoop vraagt of de aanpak zich ook richt op andere drukfactoren dan stikstof. Dit wordt bevestigd: de maatregelen zijn breder, maar stikstofgevoelige gebieden krijgen wel specifieke aandacht.

LTO Nederland vraagt naar de afstemming tussen maatregelen binnen en buiten Natura 2000-gebieden. Daarop wordt toegelicht dat binnen de gebieden de beheerplanprocessen lopen, maar dat het huidige rapport inzicht geeft in welke maatregelen buiten de gebieden nodig zijn om drukfactoren binnen Natura 2000-gebieden te verminderen, daar waar mogelijk. Deze laatste vallen niet onder de beheerplannen.

De ANWB vraagt naar een ruwe planning en wil graag betrokken worden bij de verdere uitwerking rond de drukfactor recreatie. Er is deze week (eerste week februari) overleg met gebiedsmanagers. Afstemming vindt ook plaats binnen het omgevingsbeleid en de modulaire herziening; aanvullende maatregelen zullen later worden opgenomen in formeel beleid. Dit proces neemt tijd, onder andere door de koppeling met subsidieregelingen. De provincie zegt toe dat de ANWB zal worden betrokken bij de verdere uitwerking, zeker rond thema's recreatie en stikstof, zoals nu concreet ook gebeurt in Zeeland.

Agractie merkt op dat het coalitieakkoord zonering noemt. Vanuit de provincie wordt gerefereerd aan plannen van minister Wiersma om drie tot vijf prioritaire gebieden aan te wijzen. Tevens wordt verduidelijkt dat de zone van 250 meter zowel rondom hexagonen als rondom de gebiedsrand zou kunnen worden toegepast; de uiteindelijke keuze ligt bij het gebied zelf.

Gemeente Nieuwkoop vraagt of er ook wordt gekeken naar het beheer binnen de gebieden, bijvoorbeeld op stikstofgevoelige hexagonen en of er een bredere focus mogelijk is. De projectleider licht toe dat het onderzoek zich uitsluitend richt op natuurwaarden. Grondgebruik en specifieke beheermaatregelen, zoals akkerbouw, zijn hierin niet meegenomen. Bij exotenbeheer wordt wel gekeken naar gebruik van grond in landbouw en tuinen; dit is onderdeel van de bredere gebiedsprocessen.

Modulaire herziening landbouw

Gedeputeerde Straathof licht toe dat we werken aan de modulaire herziening landbouw. Deze volgt op de eerder uitgevoerde majeure herziening die ter inzage heeft gelegen en waar veel zienswijzen op zijn binnengekomen. In de startfase is geconcludeerd dat landbouw onvoldoende beschermd is ten opzichte van andere functies.

Provinciale Staten (PS) worden geraadpleegd en input van de brede stakeholdersbijeenkomst wordt meegenomen in het proces.

De planning is als volgt:

- Begin maart 2026: inhoudelijke sessie met PS-leden
- Q2 2026: startbeslissing modulaire herziening landbouw
- Eerste helft 2027: nieuw PS beslist over definitieve koers

Glastuinbouw valt buiten deze herziening.

ZHPLG-gebiedsplannen

De gebiedsplannen worden op dit moment gescand en getoetst op haalbaarheid.

Gemeente Nieuwkoop geeft aan dat de Nieuwkoopse plassen al prioritair gebied was vanuit de provincie Zuid-Holland, maar dat dit gevoel is versterkt door de aanduiding in het coalitieakkoord. Dit dossier is de afgelopen jaren heel explosief geweest. Wethouder Nieuwkoop geeft aan we constructief samenwerken en we echt werken aan vertrouwen in het gebied, ook al ligt veel nog steeds gevoelig. Transparantie is belangrijk. Leg alle puzzelstukken op tafel en geef aan wat wel en niet kan.

De gedeputeerden Straathof en Van Leeuwen onderschrijven de bijdrage van de gemeente Nieuwkoop dat het belangrijk is om transparant te zijn en vanuit een basis van vertrouwen te werken. Tegelijkertijd kiezen we voor zorgvuldigheid en willen we alles goed checken. Dat kost soms tijd.

Metingen en bijbehorende risico's

Gedeputeerde Straathof staat nog stil bij de dilemma's rond meten. Er zijn agrariërs die meewerken aan de provinciale inzet rond stalmetingen. Het delen van deze gegevens ligt echter gevoelig en breng mogelijk risico's met zich mee voor individuele ondernemers. Het college van GS hecht wel

aan 'meten is weten', maar als je meet maar de gegevens zijn vervolgens slechts beperkt deelbaar en bruikbaar dan zitten we in een onwenselijke situatie. Dat is een zorg.

Fieldlab Groene Hart onderschrijft dit. Zij zetten in op boeren die mee willen werken aan metingen en krijgen daar nog steeds aanmeldingen voor. Het is belangrijk om afspraken te maken over wie welk risico draagt in het geval van juridische procedures.

De voorzitter dankt iedereen voor de komst en sluit de vergadering.

Aanwezigen (online en fysiek)

- Hoogheemraadschap van Delfland
- Gemeente Nieuwkoop
- Glastuinbouw Nederland
- ANWB
- Economic Board Zuid-Holland
- Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland
- Bouwend Nederland
- Havenbedrijf
- Agractie
- LTO Noord
- Gemeente Voorne aan Zee
- Gemeente Kaag en Braassem
- Gemeente Hillegom
- MKB Infra
- Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
- Gemeente Hoeksche Waard
- Gemeente Zoetermeer
- PPP-Agro Advies
- Gemeente Krimpenerwaard
- Gemeente Pijnacker
- Regiegroep Krimpenerwaard
- Gemeente Leiderdorp
- VNO-NCW
- Fieldlab Groene Hart
- Deltalinqs
- Shell
- Liander
- Natuurmonumenten
- Eneco
- Gemeente Wassenaar

Provincie Zuid-Holland was bestuurlijk vertegenwoordigd door gedeputeerden Van Leeuwen, Bonte, en Straathof.

Ambtelijk waren aanwezig: programmadirecteur Stikstof, programmamanager Stikstof en SANE, programmamanager ZHPLG, kerngebiedsmanager ZHPLG, projectleider aanpak drukfactoren en participatiemanager SANE.